

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 27CoP/64/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3819202498
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 11. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubica Bajzová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2019:3819202498.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ľubice Bajzovej a členiek senátu JUDr. Aleny Záhumenskej a Mgr. Martiny Trnavskej vo veci starostlivosti súdu o maloletého W., bytom u matky, v konaní zastúpeného opatrovníkom: Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Q., dieťa rodičov: matky S. a otca W., v konaní o úpravu práv a povinností k mal. dieťaťu, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Prievidza zo dňa 02. augusta 2019, č.k. 14P/24/2019-46, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie v častiach, ktorými rozhodol o bežnom výživnom, zameškanom výživnom, úprave styku otca s dieťaťom a o trovách konania (výroky II. - VI.) z r u š u j e a v týchto častiach v r a c i a vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým, v záhlaví identifikovaným rozsudkom, súd prvej inštancie zveril maloletého W. W., narodeného XX.XX.XXXX do osobnej starostlivosti matky (výrok I.), otcovi s účinnosťou od 18.06.2019 uložil povinnosť platiť výživné na maloletého v sume 200,- eur mesačne, ktoré je povinný poukazovať matke vopred, vždy do 20. dňa predchádzajúceho kalendárneho mesiaca (výrok II.), zameškané výživné na maloletého za obdobie od 18.06.2019 do 02.08.2019 vo výške 299,57 eur uložil otcovi zaplatiť do piatich mesiacov odo dňa právoplatnosti rozsudku (výrok III.), styk otca s dieťaťom upravil tak, že tento je oprávnený stretávať sa s maloletým každý párny týždeň v roku od soboty od 9:00 hod. do nedele do 18:00 hod. (výrok IV.) s tým, že matka je povinná styk otcovi s maloletým umožniť, maloletého na styk riadne pripraviť a odovzdať ho otcovi v čase stanovenom ako začiatok styku v mieste bydliska matky, kde je otec povinný v čase v stanovenom ako koniec styku maloletého matke vrátiť (výrok V.). O trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania (výrok VI.).

2. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že matka maloletého sa domáhala, aby súd nariadil neodkladné opatrenie, ktorým by bol maloletý odovzdaný do jej starostlivosti dôvodiac tým, že sa na základe udalostí posledných dní obáva, že otec zoberie dieťa mimo Slovensko. Keď bolo dieťa u otca bol problém s jeho návratom k nej. Otec má ďalšie tri deti, o ktoré nejaví záujem. Súd uznesením zo dňa 18.06.2019 nariadil neodkladné opatrenie, ktorým nariadil odovzdanie maloletého do starostlivosti matky a upravil stretávanie maloletého s otcom tak, že otec je oprávnený stretávať sa s maloletým každý týždeň v roku od stredy od 10:00 hod. do štvrtku 18:00 hod. a každý párny týždeň v roku od soboty od 9:00 hod. do nedele do 18:00 hod. Súd mal v čase rozhodovania o návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia za preukázané, že rodičia maloletého ukončili spolužitie koncom mesiaca marec 2019, odkedy medzi nimi panuje napätie a vznikajú konflikty, nevedeli sa dohodnúť na tom, ako budú vykonávať starostlivosť o maloletého. Každý z nich prejavoval záujem, aby bol maloletý zverený do jeho starostlivosti. Maloletý má dobrý vzťah s oboma rodičmi. Účelom nariadeného neodkladného opatrenia bolo predovšetkým upokojenie situácie medzi rodičmi a predchádzanie konfliktov rodičov v prítomnosti maloletého. Súd zároveň začal aj bez návrhu konanie o úpravu práv a povinností k mal. dieťaťu. Vo veci nariadil pojednávanie. Otec maloletého sa na pojednávanie nedostavil. Predvolanie

na pojednávanie mu bolo doručené do vlastných rúk osobne na súde dňa 19.06.2019. Svoju neúčast' na pojednávaní vopred neospravedlnil a o odročenie pojednávania nepožiadaval. Súd teda pojednával v neprítomnosti otca maloletého a na pojednávaní vykonal dokazovanie výsluchom matky maloletého a listinnými dôkazmi. Matka maloletého na pojednávaní uviedla, že trvá na tom, aby bol maloletý zverený do jej osobnej starostlivosti. Ohľadom výživného uviedla, že v dohode, ktorú s ňou chcel uzatvoriť otec maloletého, navrhoval výživné 250,- eur. Matka požadovala výživné 200,- eur. Náklady na maloletého sú podľa jej vyjadrenia na stravu a na oblečenie, cca 100,-eur. Predpokladané náklady po nástupe maloletého do materskej školy bude platba za stravu a poplatok v škôlke, čo by malo byť okolo 40,- eur. Matka býva s maloletým v H., maloletý však bude do materskej školy dochádzať do Q.. Otec kúpil maloletému na narodeniny hračky a pred pár týždňami oblečenie, inak mu nič nekúpil a na jeho výživu neprispel. Po svojej sestre poslal otec matke maloletého nákupné poukážky G. v hodnote 100,- eur. Kolízna opatrovníčka uviedla, že v starostlivosti matky neboli zistené žiadne nedostatky. Úrad sa za posledný mesiac a pol opakovane snažil spojiť s otcom maloletého, no otec nereagoval. Kolízna opatrovníčka navrhla zveriť maloletého do osobnej starostlivosti matke, styk maloletého s otcom ponechať tak, ako bol určený neodkladným opatrením, prípadne len počas párných víkendov kvôli materskej škole a určiť výživné, ktoré bude primerané potrebám maloletého a príjmom otca.

3. Na zistený skutkový stav súd prvej inštancie aplikoval ust. § 36, § 24 ods. 4, § 25 ods. 1, 2, 4, § 26, § 62 ods. 1 - 5, § 65 ods. 1, § 75 ods. 1, § 77 ods. 1 Zákona o rodine, s odkazom na ktoré dospel k záveru o potrebe upraviť práva a povinnosti k maloletému dieťaťu zo strany oboch rodičov a keďže vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že matka má vytvorené vhodné podmienky pre jej osobnú starostlivosť o dieťa, ktorá forma starostlivosti zodpovedá aj najlepšiemu záujmu maloletého dieťaťa, dieťa zveril do jej výlučnej osobnej starostlivosti.

Pri určení výživného súd uvádzal, že je potrebné prihliadnuť na odôvodnené potreby oprávneného dieťaťa, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného rodiča. Keďže otec aj napriek výzve súdu, zasielanej spolu s predvolaním na pojednávanie nepreukázal súdu žiaden svoj príjem za posledných dvanásť mesiacov a ani žiadne svoje nevyhnutné výdavky, súd pri skúmaní jeho pomerov vychádzal z iných dôkazov a z ostatných skutočností, ktoré vyšli najavo počas súdneho konania. Pri určení výšky výživného vzal zároveň do úvahy oprávnené potreby maloletého a jeho právo podieľať sa životnej úrovni rodiča povinného platiť výživné. Z dokazovania vyplynulo, že otec maloletého nie je v Slovenskej republike v pracovnom pomere. Je držiteľom živnostenského oprávnenia a je aj spoločníkom v obchodnej spoločnosti X.. Podľa oznámenia Daňového úradu N., otec maloletého za rok 2018 nepodal daňové priznanie k dani z príjmov fyzických osôb. Otec sa zdržiava prevažne v Q. republike. Podľa vyjadrenia matky tam otec podniká, má tam prevádzku na pečenie oblátok. Otec maloletého podľa svojho vyjadrenia na výsluchu, ktorý sa na súde uskutočnil dňa 13.06.2019 posielal matke maloletého opakovane vyššie sumy peňazí a to 1.000,- eur, resp. 2.000,- eur a v júni 2019 jej ponúkal 1.000,- eur Matka na pojednávaní zároveň uviedla, že otec jej ponúkal uzatvorenie rodičovskej dohody, v zmysle ktorej jej bude platiť výživné 250,- eur mesačne. Podľa názoru súdu je tak v možnostiach a schopnostiach otca maloletého platiť výživné v takej sume, ako to požadovala matka, teda 200,- eur mesačne, preto určil výživné v tejto výške, keďže bol povinný vychádzať aj zo zásady vyjadrenej v ustanovení v § 62 ods. 5 Zákona o rodine, v zmysle ktorej má výživné na maloleté dieťa prednosť pred inými výdavkami rodičov. Súd priznal výživné od 18.06.2019, teda odo dňa keď bolo uznesením súdu začaté konanie o zverenie maloletého do osobnej starostlivosti a o určenie výživného. Zameškané výživné za obdobie od 18.06.2019 do vyhlásenia rozsudku dňa 02.08.2019 je v sume 299,57 eur (výživné za 13 dní mesiaca jún 2019 t.j., 86,67 eur, výživné za mesiac júl 2019 t.j. 200,- eur) a výživné za 2 dni mesiaca august 2019 t.j. 12,90 eur) uložil otcovi uhradiť do piatich mesiacov odo dňa právoplatnosti rozsudku. Otec sa po nariadení neodkladného opatrenia nedomáhal, aby súd rozhodnutím vo veci samej upravil jeho styk s maloletým avšak s ohľadom na predchádzajúce konflikty, ktoré vznikali medzi rodičmi maloletého súd sčasti ponechal úpravu styku aká bola v nariadenom neodkladnom opatrení a otec preto bude aj naďalej oprávnený stretávať sa s maloletým každý párný týždeň v roku od soboty od 9:00 hod. do nedele do 18:00 hod. Úpravu, ktorá otcovi umožňovala stretávať sa s maloletým aj počas bežného týždňa v čase od stredy od 10:00 hod. do štvrtku 18:00 hod. už súd do rozsudku nepojal, pretože maloletý bude od septembra navštevovať materskú školu a táto úprava by narušovala jeho pravidelnú školskú dochádzku. O trovách konania rozhodol za aplikácie ust. § 52 CSP, keďže ako v odôvodnení uvádza, neboli splnené podmienky na náhradu trov konania.

4. Rozsudok súdu prvej inštancie v častiach, ktorými tento rozhodol o bežnom a zameškanom výživnom, ako aj úprave styku otca s maloletým dieťaťom, v zákonom stanovenej lehote odvolaním napadol otec maloletého dieťaťa, domáhajúc sa, vychádzajúc z obsahu odvolania, jeho zmeny tak, že bežné výživné mu bude určené na sumu 100,- eur mesačne s tým, že nebude zaviazaný k zaplateniu žiadneho zameškaného výživného s poukazom na skutočnosť, že priebežne si svoju vyživovaciu povinnosť voči maloletému dieťaťu prostredníctvom vecných plnení, ako aj poukazovaním finančnej hotovosti plnil a namietal tiež rozhodnutie v časti vymedzenej úpravy jeho styku s maloletým dieťaťom, keď podľa jeho názoru je tu namieste, aby jeho stretávanie s dieťaťom bolo ponechané na dohodu s matkou dieťaťa. Uvádza, že v jeho možnostiach nie je platiť výživné vo výške 200,- eur mesačne, ako mu to stanovil súd prvej inštancie, pretože spoločnosť X., ktorej je spoločníkom, nevykonáva žiadnu ekonomickú činnosť a živnostenské oprávnenie, ktorým disponuje, napriek tomu, že si ho nepozastavil, ani živnosť nezrušil, mu neprináša žiadne výnosy. So zverením dieťaťa do starostlivosti matky súhlasí, vyčíslené mu zameškané výživné vo výške 299,57 eur je však v rozpore s faktickým stavom, keďže v mesiaci máj 2019 dal matke v hotovosti 46 eur, následne za 55,- eur nakúpil veci na žiadosť matky pre dieťa, v mesiaci jún v sume 170,- eur na žiadosť matky nakúpil oblečenie pre dieťa a tiež vo výške 105,- eur urobil nákup pre dieťa v Q. rovnako na základe žiadosti matky a tiež urobil nákup pre dieťa v sume 46,- eur, v mesiaci júl dal matke 50,- eur a následne 100,- eur v hotovosti na základe jej žiadosti, v mesiaci august 2019 dostala 100,- eur v nákupných poukázkach do F. a tiež financoval ďalšie výdavky, v dôsledku čoho žiaden dlh na výživnom nemá. Poukázal na to, že odvolanie nie je mierené proti jeho dieťaťu, ale vychádza z jeho súčasných finančných možností, pričom poukázal tiež na ďalšiu vyživovaciu povinnosť, ktorú má na maloletého syna W. W. vo výške 250,- eur, kde rovnako požiadal o jej zníženie.

5. Kolízny opatrovník vo svojom písomnom vyjadrení k odvolaniu otca uviedol, že zotráva na všetkých svojich vyjadreniach prezentovaných pred súdom prvej inštancie, vyživovaciu povinnosť považuje za primeranú veku a odôvodneným potrebám dieťaťa a tiež je toho názoru, že je v záujme dieťaťa, aby styk s otcom bol upravený.

6. Matka maloletého dieťaťa vo svojom písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu síce na jednej strane uviedla, že s odvolaním nesúhlasí, súčasne však uviedla, že žiada, aby výživné bolo stanovené na sumu 150,- eur mesačne a bude doplatené zameškané výživné, pričom tiež uviedla, že súhlasí s požiadavkou otca, že dieťa tento môže vidieť po ich vzájomnej dohode. Uvádza, že ona zarobí len 200,- eur mesačne, plus poberá 24,- eur rodinné prídavky, jej mesačné výdavky sú 55,- eur za škôlku, 30,- eur paušál, tiež lieky pre dieťa, nakoľko je často choré, strava 30,- eur, oblečenie pre dieťa na jeseň a na zimu, čo sú ďalšie výdavky. Otec síce tvrdí, že nemá peniaze, na druhej strane jej však písal, že chce dieťa vziať na dovolenku. To, aké peniaze jej otec dieťaťa priebežne dával, nemá nič podľa jej názoru spoločné s výživným, pretože to bolo z jeho dobrej vôle.

7. Otec maloletého dieťaťa vo svojej písomnej replike na vyjadrenie matky uviedol, že nie je pravda, že by sa o dieťa nezaujímal, prišiel na Slovensko, dieťa zobral na výlet, matka však na neho poštvála políciu, v súvislosti s čím podal trestné oznámenie tak na matku dieťaťa, ako aj na starú matku za ohováranie, krivé obvinenia a krivú výpoveď. Sľúbila mu, že ak toto stiahne, verejne sa mu na internete ospravedlnia, čo sa však nestalo. Tvrdenia matky, že si riadne neplní vyživovaciu povinnosť, sa nezakladajú na pravde. Už v roku 2017 v októbri poslal preukázateľne matke 1.000,- eur a následne ďalšie čiastky 250,- eur, 400,- eur, opakovane 400,- eur, tiež 100,- eur, a to napriek tomu, že nikdy nemal vyživovaciu povinnosť súdnym rozhodnutím v takejto výške určenú a že dieťa bolo tiež viac ako dva a pol mesiaca u neho. Tiež mu posielal veci a vyplatil aj dlhy matky, ktoré ako tvrdila, si urobila kvôli dieťaťu. Opakovane zaslal prehľad vecí, ktoré dal svojmu synovi (hračky, oblečenie), ako aj finančných čiastok, a to od 24.03.2019 do 10.10.2019, ktoré súvisia práve s ním namietaným vyčísleným zameškaným výživným, ktoré svedčia o tom, že záver súdu prvej inštancie o vzniku zameškaného výživného na jeho strane, je v rozpore s realitou. Nad rámec pôvodne (v odvolaní) uvádzaných vecí poukazuje na zakúpenie hračiek, tiež iných darčiekov, ako aj nákup potravín v Z. 22.07.2019 za 345,- eur a ďalšie. Poukazuje tiež na to, že nikdy vo vzťahu k žiadnemu svojmu dieťaťu nebol nič dlžný a nadštandardne, pokiaľ mal finančné prostriedky, tieto aj vrátane ich matiek zabezpečoval. Uvádza, že za XX rokov živil X ženy a X detí, od žiadnej z nich však nevidel ani mzdu, ani výplatu. Každý dal urobiť vodičský preukaz, kúpil auto, zariadil byt alebo dom, platil im dovolenky aj nákupy. Matka dieťaťa o tom veľmi dobre vie. Verí, že súd závažnosť jeho vyjadrení vezme do úvahy a rozhodne vo svetle práva a spravodlivosti slovenských súdov.

8. Kolízny opatrovník k písomnej replike otca uviedol, že zotráva na svojich pôvodných stanoviskách.

9. Matka vo svojej písomnej duplike na repliku otca uviedla, že súhlasí s otcom navrhovaným výživným v sume 100,- eur mesačne, podľa jej názoru, však otcom uvádzané výdavky, ktoré mal na dieťa s výživným nesúvisia.

10. Krajský súd ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané v lehote (§ 362 CSP) a má predpísané náležitosti (§ 363 CSP), preskúmal rozhodnutie súdu prvej inštancie bez toho, aby bol viazaný rozsahom odvolania a dôvodmi odvolania (§ 65 a § 66 CMP), prihliadnuc i na prípadné vady konania (§ 67 CMP) a po jeho preskúmaní bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 a contrario CSP) dospel k záveru, že toto je potrebné v rozsahu určenia výživného, zameškaného výživného, úpravy rozsahu a podmienok styku a súvisiaceho výroku o trovách konania (výroky II. - VI.) podľa § 389 ods. 1 písm. b/, c/ CSP zrušiť a podľa § 391 ods. 1 CSP vec vrátiť súdu prvej inštancie v tomto rozsahu na ďalšie konanie. Rozsudok súdu prvej inštancie v jeho zostávajúcej časti, ktorou rozhodol o zverení mal. dieťaťa do osobnej starostlivosti matky (výrok I.) nepreskúmaval, keďže tento suspenzívnym účinkom odvolania dotknutý nebol a rozhodnutie v odvolaní napadnutej časti, od neho závislé nie je.

11. Súd prvej inštancie v odvolaní napadnutej časti určil výrokom II. vyživovaciu povinnosť otca k mal. dieťaťu v rozsahu 200,- eur mesačne s účinnosťou od 18.06.2019 (od podania návrhu), výrokom III. rozhodol o výške a splatnosti zameškaného zročného výživného (299,57 eur), výrokmi IV. a V. o rozsahu a podmienkach styku otca s mal. dieťaťom a výrokom VI. o trovách konania účastníkov.

12. Otec odvolaním napadol výroky určujúce výšku jeho vyživovacej povinnosti a v závislosti od toho tiež výšku a splatnosť zameškaného zročného výživného namietajúc, vychádzajúc z odvolania, nedostatočne zistený skutkový stav veci a nesprávne skutkové závery pre nezohľadnenie rozhodujúcich skutočností výšku výživného ovplyvňujúcich a tiež namietal rozsah a podmienky úpravy jeho styku s dieťaťom, ktorý požaduje ponechať na dohodu rodičov.

13. Odvolací súd po preskúmaní rozhodujúcich skutočností dospel k záveru o dôvodnosti podaného odvolania.

14. Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom, je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia, prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa sa má právo podieľať na životnej úrovni rodičov (§ 62 ods. 1, 2 Zákona o rodine). Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Výživné má prednosť, pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča, súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť (§ 62 ods. 4, 5 Zákona o rodine). Pri určení výživného, prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný, vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie (§ 75 ods. 1 Zákona o rodine).

15. Ako vyplýva z citovaných zákonných ustanovení, každý z rodičov je povinný vyživovať svoje dieťa. Vyživovacia povinnosť má ale niekoľko foriem. Môže byť plnená osobnou starostlivosťou, ktorou sa čiastočne kompenzuje výživné vo finančnom vyjadrení a vychádzajúc zo súdnej praxe potom rozsah vyživovacej povinnosti rodiča majúceho mal. dieťa v osobnej starostlivosťi nemôže byť vyšší ako u rodiča, ktorý dieťa v osobnej starostlivosťi nemá, alebo tiež poskytovaním vecných plnení, napríklad zakupovaním stravy, nákupom ošatenia, zabezpečovaním zdravotnej starostlivosťi a podobne. Základnou podmienkou správneho určenia vyživovacej povinnosti rodiča k dieťaťu, je primárne dôkladné zistenie a následné správne vyhodnotenie nákladov na pokrytie odôvodnených potrieb dieťa, pričom pri určení výživného, prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného.

16. Vychádzajúc z článku 6 základných princípov CMP, v spojitosti s ustanoveniami § 35 a § 36 CMP súd je povinný zistiť skutočný stav veci, pričom postupuje v súčinnosti s účastníkmi konania a je povinný na účely zistenia skutočného stavu veci vykonať všetky potrebné dôkazy, aj keď ich

účastníci konania nenavrhlí (tzv. vyšetrovací princíp, ktorý je v mimosporovom procese úzko spätý s princípom oficiality a princípom materiálnej pravdy, ktoré súvisia s objemom a kvalitou zistených skutočností právne relevantných pre meritórne rozhodnutie). I keď zákon nerezignuje v mimosporových konaniach na procesnú aktivitu účastníkov konania, zodpovednosť za zistenie skutočného stavu veci je bremenom súdu, keďže vylučuje, resp. obmedzuje využitie procesnej zodpovednosti účastníkov konania za výsledok konania, teda ho možno identifikovať ako „potlačenie subjektívneho dôkazného bremena“. Ako vyplýva z uznesenia ÚS SR z 24. apríla 2003 sp. zn. IV. ÚS 78/03 všeobecný súd je povinný a oprávnený v nesporových konaniach vykonávať dôkazy nielen v rozsahu svojej zákonnej kompetencie, ale aj v rozsahu ústavnej zodpovednosti za zistenie skutkového stavu, ktoré dôkazy nemôžu závisieť od vôle účastníkov konania.

17. Vo svetle vyššie uvedeného, potom z hľadiska posúdenia vecnej problematiky výživného súdom prvej inštancie, odvolací súd nemôže považovať výsledky dokazovania v prvoinštančnom konaní za dostatočný podklad pre konečné rozhodnutie v tejto otázke, keďže súd prvej inštancie sa princípmi ovládajúcimi toto konanie dôsledne nespravoval.

18. V posudzovanej veci z doposiaľ vykonaného dokazovania vyplýva, že rodičia dieťaťa nežijú spolu v spoločnej domácnosti od marca 2019, pričom dočasne boli práva a povinnosti rodičov k maloletému dieťaťu s poukazom na konfliktné vzťahy rodičov upravené neodkladným opatrením vydaným súdom prvej inštancie, a to prostredníctvom uznesenia zo dňa 18.06.2019. Otec odvolaním nenamieta proti tomu, že dieťa je zverené do výlučnej starostlivosti matky, namieta výšku bežného a vyčísleného ročného výživného. V čase rozhodovania súdu prvej inštancie mala matka pracovať na dohodu v J., od septembra 2019 by tam mala pracovať podľa jej tvrdenia na plný úväzok, správa od zamestnávateľa matky o výške jej príjmu v spise absentuje. Matka poberá rodičovský príspevok vo výške 220,70 eur mesačne a tiež prídavok na dieťa vo výške 24,34 eur mesačne. V čase rozhodovania súdu prvej inštancie dieťa predškolské zariadenie ešte nenavštevovalo, matka tvrdila, že tomu tak bude od septembra 2019. Dieťa okrem bežných detských ochorení podľa tvrdení matky je zdravé. Pred súdom prvej inštancie matka uvádzala, že mesačné náklady na zabezpečenie odôvodnených potrieb dieťaťa sú cca 100,- eur a pozostávajú z nákladov na stravu a oblečenie dieťaťa. V priebehu odvolacieho konania už uvádzala aj ďalšie náklady v spojitosti s nástupom dieťaťa do materskej školy a zdravotnou starostlivosťou. Pokiaľ ide o otca, z vykonaného dokazovania vyplynulo, že tento nie je na území Slovenskej republiky v pracovnom pomere, je držiteľom živnostenského oprávnenia a spoločníkom v obchodnej spoločnosti X.. Súd prvej inštancie vykonal dopyt na Daňový úrad N. a bolo zistené, že otec dieťaťa za rok 2018 daňové priznanie k dani z príjmov fyzických osôb nepodal. Podľa tvrdenia matky sa otec zdržuje v Q. republike, kde podniká prostredníctvom prevádzkovania pečenia oplátok. Súd prvej inštancie vyzval otca spolu s predvolaním na nariadené pojednávanie, aby predložil doklady preukazujúce výšku jeho príjmov, otec však zostal nečinný. V priebehu konania (už pred súdom prvej inštancie) otec tvrdil plnenie si vyživovacej povinnosti prostredníctvom vecného plnenia (zakupovanie stravy a oblečenia pre dieťa) a tiež prostredníctvom finančného plnenia poukazovaného buď priamo, alebo prostredníctvom tretej osoby matke dieťaťa. Matka v princípe tieto tvrdenia otca nenamietala, zastávala však názor, že s ňou požadovaným určením vyživovacej povinnosti otcovi súdom nemajú žiadnu súvislosť tvrdiac, že išlo o dobrovoľné plnenie. V priebehu odvolacieho konania však postupne redukovala svoje požiadavky na určenie výšky bežného mesačného výživného v prospech dieťaťa zo strany otca, prvotne požadujúc z pôvodne uplatňovanej sumy 200,- eur už len sumu 150,- eur, v konečnom svojom vyjadrení adresovanom odvolaciemu súdu uvádza, že súhlasí s bežným výživným vo výške 100,- eur na dieťa. Pokiaľ ide o úpravu styku, otec sa domáha prostredníctvom odvolacích námietok tento špecificky neupravovať s tým, že tento bude realizovaný na základe dohody s matkou dieťaťa, s čím, vychádzajúc z vyjadrení matky táto v zásade súhlasí.

19. Posúdiac doposiaľ z dokazovania plynúce skutočnosti vo svetle zákonných určujúcich kritérií možno predovšetkým konštatovať, že súdom prvej inštancie určené bežné, ako aj vyčíslené ročné výživné, nie je v odôvodnení jeho rozhodnutia argumentačne zvládnuté, čo má pôvod v nedostatočne zistenom skutkovom stave. Jedným zo zákonných kritérií výšku výživného ovplyvňujúcich, sú odôvodnené potreby maloletého dieťaťa. Pred súdom prvej inštancie matka tieto uvádzala vo výške 100,- eur mesačne (v zložení strava a oblečenie), je však potrebné matku dopočuť aj na ďalšie prípadné náklady na základné potreby dieťaťa (aliquótny podiel na nákladoch na bývanie, hygiena, zdravotná starostlivosť), naviac v súčasnosti matka tiež tvrdí vznik ďalších nákladov v súvislosti s návštevou predškolského zariadenia dieťaťom, ktoré je rovnako potrebné zistiť (mesačné poplatky, strava,

prípadne cestovné ak matka dieťa dopravuje do MŠ mimo miesta bydliska). Nemožno sa v tomto smere formálne uspokojiť s tvrdením matky, je potrebné náklady na zabezpečenie potrieb dieťaťa objektivizovať. Pokiaľ ide o osobné, majetkové a finančné pomery na strane matky, ani tieto neboli zistené v rozsahu spôsobilom k prijatiu relevantných záverov. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, ani z obsahu spisového materiálu nevyplýva, či matka (ne)vlastní nejaký hnutelný či nehnuteľný majetok, resp. či nemá inú vyživovaciu povinnosť, aká je výška jej životných nákladov a v akom zložení, na ktoré skutočnosti bude potrebné rovnako matku dopočuť, prípadne vykonať ďalšie potrebné dôkazy. V neposlednom rade vo vzťahu k nej sa nemožno obísť bez správy o jej zárobku a to za celé rozhodné obdobie, keďže táto uvádzala, že od septembra 2019 má už pracovať na plný pracovný úväzok. Pokiaľ ide o otca maloletého dieťaťa, neobstojí aktuálne výška určeného výživného bez ďalšieho s odkazom na to, že otec sa na pojednávanie, na ktoré bol riadne predvolaný, nedostavil, ktorá skutočnosť totiž vo svetle tzv. vyšetrovacieho princípu, nezbavuje súd prvej inštancie povinnosti aj vo vzťahu k nemu zisťovať jeho osobné, majetkové a finančné pomery, keďže tieto sú limitujúce pri určení výšky výživného. Z obsahu spisového materiálu navyše vyplýva, že otec bol v tomto konaní i keď mimo pojednávania (pred vydaním rozhodnutia o neodkladnom opatrení) vypočutý, a bolo už vtedy potrebné (z hľadiska smerovania vecného uchopenia problematiky výživného) ho podrobne vypočuť tiež k jeho osobným, majetkovým a finančným pomerom (tiež na počet a výšku) vyživovacích povinností, k výške príjmu, prípadnému majetku, k jeho príjmom a ich pôvodu, keďže vnútorne rozporne na jednej strane tvrdí, že príjmy nemá, na strane druhej ale tvrdí nadštandardné zabezpečovanie nielen všetkých svojich detí, ale aj ich matiek. Pravdou síce je, že súd prvej inštancie otca vyzýval na predloženie dokladov preukazujúcich jeho príjem, keďže vlastnou činnosťou zistil, že otec nepodal daňové priznanie za rok 2018, ako aj to, že otec bol na výzvu súdu nečinný. Aj s takýmto prípadom však počíta Zákon o rodine, a to menovite v ust. § 63, ktoré je aplikovateľné na daný prípad, keďže otec dieťaťa je držiteľom živnostenského oprávnenia. Pokiaľ otec tvrdí, že zo živnosti mu neplynú žiadne príjmy bez ohľadu na to, že sa nedostavil na pojednávanie, s týmto sa uspokojiť nemožno. Prípadnému špekulatívnemu správaniu povinného rodiča, ktorý prostredníctvom týchto tvrdení, či svojej nečinnosti v konaní, by sa mohol snažiť znížiť si svoju vyživovaciu povinnosť, resp. túto minimalizovať, napriek tomu, že z konkrétnosti posudzovanej veci vyplýva, že ním dosahovaná životná úroveň a rozsah poskytovaných vecných, či finančných plnení svojim ďalším deťom či ich matkám, na ktoré poukazuje samotný otec maloletého dieťaťa, v prospech reálnosti záveru o absencii (a to nielen minimálneho) príjmu na jeho strane nesvedčí, v snahe zabezpečiť dieťaťu jeho právo sa v zodpovedajúcej miere na životnej úrovni otca podieľať, je potom namieste použitie právnej domnienky uvedenej v ust. § 63 ods. 1 Zákona o rodine, aplikácia ktorej prichádza do úvahy, ak rodič, v tomto prípade otec, vôbec nepredloží podklady na zhodnotenie svojich majetkových pomerov, resp. ich súdu nepreukáže, alebo nesprístupní, a to bez ohľadu na zistenia na základe dopytu súdu prvej inštancie o tom, že otec daňové priznanie vôbec nepodal. Súd prvej inštancie síce svoje rozhodnutie o určení vyživovacej povinnosti založil na tom, že otec (o.i. tiež živnostník) nepreukázal svoje príjmy, právne sa však s tým zodpovedajúcim spôsobom nevysporiadal. Tiež z obsahu spisového materiálu nevyplýva, že by bol vyzval otca kvalifikovaným spôsobom (práve vo svetle ustanovenia § 63 Zákona o rodine) na predloženie podkladov na zhodnotenie jeho majetkových pomerov s poučením, že v prípade, ak si túto povinnosť nesplní, bude sa predpokladať, že výška jeho priemerného mesačného príjmu predstavuje 20-násobok sumy životného minima, z ktorej potom aj súd pri rozhodovaní o výške určenej mu vyživovacej povinnosti môže opodstatnene vychádzať. Samozrejme to nezbavuje v ďalšom postupe súd prvej inštancie povinnosti otca na pojednávanie predvolať a podrobne ho k rozhodujúcim skutočnostiam vypočuť. V neposlednom rade bude potrebné zaoberať sa vyjadreniami matky (produkovanými tiež v odvolacom konaní), ktorá postupne korigovala výšku ňou požadovaného výživného na dieťa (pôvodne požadovala 200,- eur, následne 150,- eur a v konečnom dôsledku uvádzala, že súhlasí s čiastkou 100,- eur). Nie je totiž zrejme, či poklesli náklady na zabezpečenie odôvodnených potrieb maloletého dieťaťa, zlepšili sa pomery na strane matky, či, že medzi rodičmi medzičasom v tejto otázke došlo k uzatvoreniu dohody. Až zodpovedanie a následné starostlivé posúdenie výsledkov takto doplneného dokazovania, bude spôsobilé k posúdeniu, či výška bežného výživného bude stanovená so zreteľom na všetky zákonné kritériá jej výšku určujúce, keďže pre nedostatočne zistený skutkový stav nemožno v posudzovanej veci aktuálne správnosť stanovenej výšky preskúmať.

20. Odvolací súd pre prípad zistenia príjmu otca poukazuje tiež v konečnom dôsledku na to, že v zmysle ustálenej rozhodovacej praxe, by sa výživné zamestnaného rodiča na dieťa, malo pohybovať v rozpätí 20 - 30 % jeho priemerného čistého mesačného príjmu, samozrejme s možnosťou rôznych modifikácií najmä v závislosti jednak na počte vyživovacích povinností, či potrebách jednotlivých výživou oprávnených, ale tiež aj povinných osôb.

21. V ďalšom o.i. v nadväznosti na uvedené, za správne nemožno považovať ani na bežnom výživnom závislé rozhodnutie o vyčíslenom zročnom výživnom. Naviac súd prvej inštancie nevenoval žiadnu pozornosť tvrdeniam otca, že tento si svoju vyživovaciu povinnosť voči dieťaťu (dokonca nad rámec výšky, ktorá mu bola určená súdom prvej inštancie v napadnutom rozhodnutí) mal plniť či už prostredníctvom priebežných vecných plnení (zakupovanie stravy a oblečenia), či finančne, keď matke priamo, alebo prostredníctvom tretích osôb odovzdával ním uvádzané obnosy finančných prostriedkov, či poukážky na nákup potravín práve na zabezpečenie výživy maloletého dieťaťa. Matka v princípe tieto tvrdenia otca nespochybňuje, len sa v zmysle jej vyjadrení zjavne nesprávne domnieva, že tieto jeho plnenia nemajú nič spoločné s vyživovacou povinnosťou, pretože boli zo strany otca dobrovoľné. Takáto predstava matky je iluzórna. Ako odvolací súd uviedol už vyššie, vyživovacia povinnosť má niekoľko foriem a môže byť plnená okrem osobnej starostlivosti zo strany matky, ktorou sa čiastočne kompenzuje výživné vo finančnom vyjadrení, tiež poskytovaním vecných plnení (tiež zo strany druhého povinného rodiča), a to či už zakupovaním stravy, ošatenia, zabezpečovaním zdravotnej starostlivosti a podobne, k čomu pokiaľ dôjde a tieto sa vzťahujú k rozhodnému obdobiu, nemožno ich zo strany súdu ponechať bez povšimnutia, pretože majú nesporne vplyv práve na správnosť výšky vyčísleného zročného výživného (samozrejme nemožno započítať náklady na zakúpenie hračiek, bez ohľadu na to, aké vysoké by boli, keďže nemajú charakter spotrebného výživného). Aj v tomto smere preto bude opakovane potrebné dopočuť oboch rodičov a so zisteniami z nich plynúcimi sa vo výsledku pri vyčíslňovaní prípadného zameškaného výživného tiež aj vysporiadať.

22. Pokiaľ ide o samotnú úpravu styku otca s dieťaťom, principiálne za správnu odvolací súd považuje úvahu súdu prvej inštancie, že vzhľadom na v čase jeho rozhodovania konfliktné vzťahy medzi rodičmi dieťaťa, v snahe predísť tomu, aby dieťa bolo obmedzované v prípadnom styku s otcom, ak by nedošlo k dohode rodičov, že bolo v záujme dieťaťa tento v konkrétnostiach vymedziť. V odvolacom konaní však samotná matka na odvolanie otca v tomto smere reagovala tak, že v zásade súhlasila s tým, aby styk otca s dieťaťom bol ponechaný na dohodu rodičov. Keďže dohodu rodičov o úprave práv a povinností nepochybne zákon pred autoritatívnym rozhodnutím preferuje, aj v tomto smere bude potrebné zistiť, či v tomto bode medzi rodičmi došlo k dohode, či stretávanie otca s dieťaťom prebieha bezproblémovo a či sa vzťahy medzi rodičmi upravili do takej miery, že so zreteľom na záujem dieťaťa nebudú významnejšie pochybnosti o ponechaní styku otca s dieťaťom na dohode rodičov.

23. V konečnom dôsledku pokiaľ ide o trovy konania pokiaľ súd prvej inštancie uvádza, že o týchto rozhodol podľa Civilného sporového poriadku, tak v danom prípade, keďže ide o konanie mimosporové, náhrada trov konania je upravená nie sporovým procesným kódexom, ale Civilným mimosporovým poriadkom.

24. Keďže teda s poukazom na vyššie uvedené, doposiaľ vykonané dokazovanie nie je dostatočné, v dôsledku čoho z neho vyvedené skutkové a právne závery sú predčasné a rozsah potreby doplnenia dokazovania presahuje účelnosť jeho vykonania odvolacím súdom, bolo potrebné napadnuté rozhodnutie v častiach týkajúcich sa tak vyživovacej povinnosti otca, ako aj úpravy jeho styku s mal. dieťaťom a súvisiacim výrokom o trovách konania za použ. ust. § 389 ods. 1 písm. c/ CSP zrušiť a za použ. ust. § 391 ods. 1 CSP vrátiť vec súdu prvej inštancie v tomto rozsahu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

25. Súd prvej inštancie po vrátení veci doplní dokazovanie v naznačenom smere, v prípade potreby vykoná tiež ďalšie dokazovanie za účelom zistenia skutočného stavu veci, samozrejme za nariadenia pojednávania vo veci, na ktoré predvolá účastníkov a podrobne ich na rozhodujúce skutočnosti vypočuje, v konaní bude postupovať v súlade s procesnými predpismi upravujúcimi postup súdu prvej inštancie, svojím procesným postupom poskytne účastníkovi konania možnosť realizovať procesné práva zaručené Ústavou Slovenskej republiky, CSP a CMP, bude sa zaoberať aj všetkými argumentmi a dôkaznými návrhmi účastníkov konania, vykonané dôkazy starostlivo vyhodnotí v zmysle zásad uvedených v ust. § 191 CSP a vo veci opätovne rozhodne. Svoje rozhodnutie je súd prvej inštancie povinný odôvodniť v súlade so zásadami uvedenými v ust. § 220 ods. 2 CSP.

26. Súd prvej inštancie je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 391 ods. 2 CSP).

27. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu Trenčín pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolania musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).